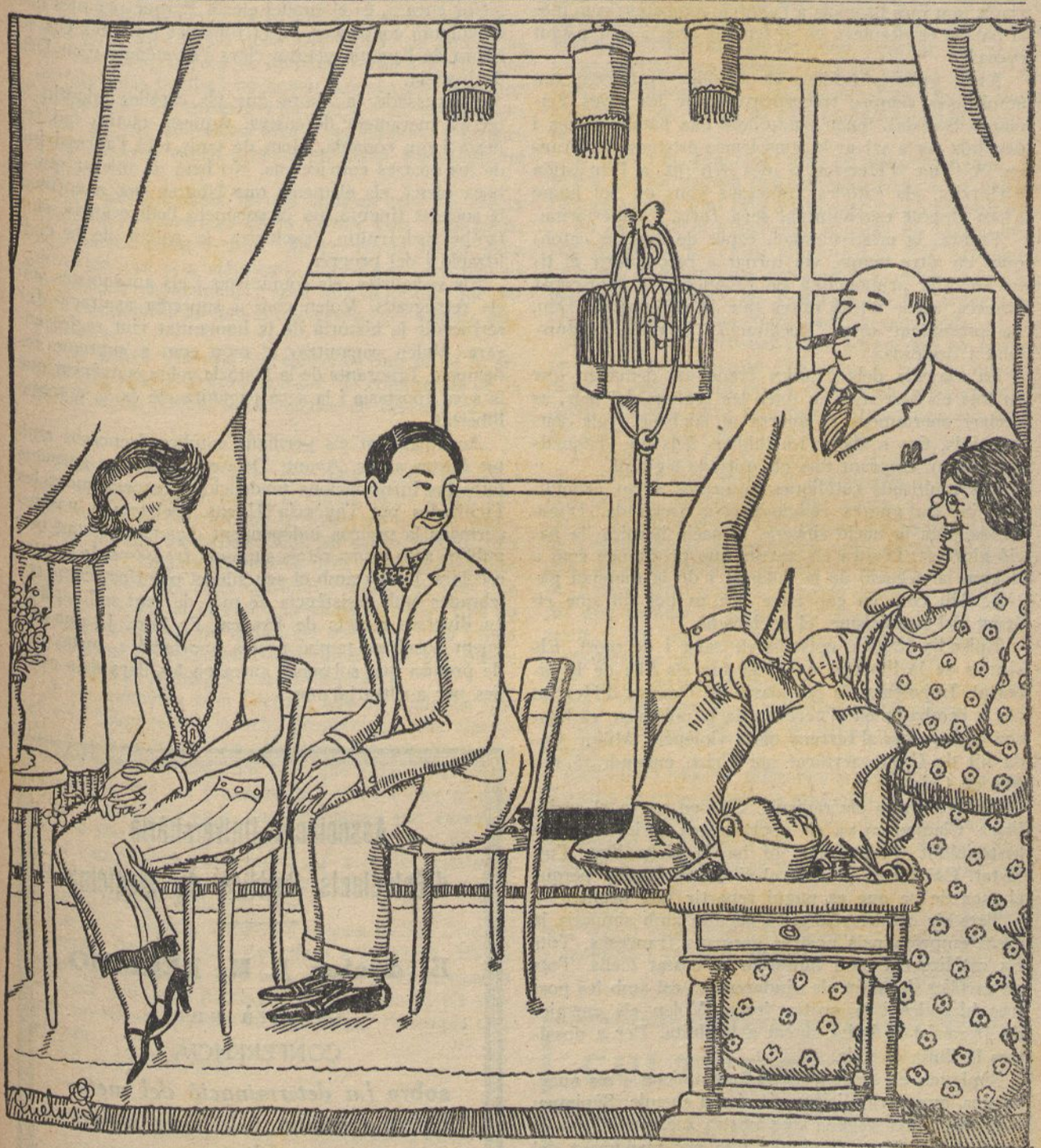
CATALUNYA SOCIAL

Any V. Núm. 202 ■ Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts. ■ 21 de març de 1925

PUBLICACIÓ SETMANAL | REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ Cameros, 3 (Passatge Orfeó Català) BARCELONA | APARTAT 273 TELÉF. S. P. 1114

—Ja ho sap, *Jaimitu*, que els solters pagaran un impost?

—Sí, ja ho he llegit, senyora Mundeta.

—Què espera, doncs, a casar-se?

—Que es promulgui un decret concedint als joves solters cases a bon preu, mobles econòmics i una grossa subvenció.

De França, l'exemple

Les hores de combat

Es principi axiomàtic en estratègia que la victòria és tant més propícia a l'exèrcit combatent com més la batalla es desplega en el terreny triat i en l'instant oportú.

Avui, gràcies a Déu, els catòlics francesos, tan admirables sempre (recordem-nos de les seves Setmanes Socials), tenen plantejada una batalla ferma i decidida per a salvar la consciència cristiana de França. A l'atac d'Herriot, o més ben dit, a l'envestida d'Herriot, els catòlics francesos com un sol home s'han aixecat esgrimint la seva força i superioritat.

França, la cristianíssima, espill de nacions catòliques en altre temps, vol tornar a reconquerir el títol de filla primogènita de l'Església. I l'episcopat francès, sense altres mires que la defensa de Déu, ha promulgat una "Declaració" valenta, contundent i decidida.

La majoria dels catòlics francesos demanen que en tots els terrenys, en totes les regions del país, es declari obertament la guerra al laïcisme i als seus principis, fins a abolir les iniqües lleis que d'aquells es deriven, emprant tots els mitjans legítims.

Les multituds catòliques franceses s'han pronunciat ja. La guerra religiosa està declarada. D'una banda, tota la nació sincera, la nació heroica, la nació gloriosa. D'altra els partits que proclamen com a dogma la negació de la llibertat i de la mateixa pàtria. Allí com en cap altre lloc es pot dir que en front del catolicisme, el socialisme.

Episodis tràgics, episodis de sang i de mort. Els sicaris de la llibertat no respecten els fills de la llibertat. Impotents els partidaris del Govern d'Herriot per a combatre en el terreny de la polèmica, es llencen desesperats al terreny de la violència. Millor. Cada fill de Crist sacrificat per Crist, engendrarà mil fills de Crist.

Clamen en va els radicals. Clamen en va el socialistes. Clamen en va els oportunistes. Primer que la materialitat d'un Estat, hi ha l'espiritualitat d'un Estat. Cal fer la pau en el si d'una família perquè el mos de pa que es pugui repartir faci profit.

Tots els catòlics del món seguim amb simpatia la gesta empresa pels nostres germans francesos. Tots els catòlics del món lluitarem al costat d'ells. Tots els catòlics del món els ajudarem, si cal amb les nostres hisendes i la nostra força. Volen els enemics de Jesucrist la lluita, anem a la lluita. Per a nosaltres la lluita és vida.

Sàpiguen els socialistes, els comunistes i els anarquistes, que el catolicisme és el seu enemic. Sàpiguen tots ells d'una vegada que nostra mansuetud no és signe de debilitat. Sàpiguen que per manament del Vicari de Crist i per declaració ben formal de l'episcopat francès, són sectes totes elles reprovades per l'Església, a les quals venim obligats a combatre amb tota la nostra força.

Per al cristià, per al catòlic que espera el guardó en l'altra vida, la lluita és ben poca cosa, la mort és un trànsit cap a l'eternitat radiant i gloriosa. Per a ells, la mort és el no-res. Es l'anullació completa, o pitjor encara, és el suplici etern. Perquè per més que es vulguin convèncer, en el fons del fons tots ells en l'hora de l'agonia veuran clara l'existència d'un Déu de justícia.

Es passada ja l'hora que els catòlics adoptin la tàctica merament defensiva. Aquesta tàctica tan funesta i tan còmoda. Hem de tenir tota l'agressivitat de les nostres conviccions. No hem de tolerar que a boca plena, els elements que laboren per a enrunar la societat tinguin, no ja solament beligerància, sinó també usdefruitin l'exclusiva, la patent de la civilització i del progrés.

Els socialistes, els comunistes i els anarquistes són els retrògrads. Volen com a suprema aspiració fer retrocedir la història de la humanitat vint segles enrera. Volen paganitzar el món com a suprema redempció. Ignorants de la història,volen convèncer que la seva apostasia i la seva paganització és la suprema llibertat.

Acompanyem els germans catòlics francesos amb tot nostre amor. Avant. Delatem a nostres germans totes les informacions tendencioses, especialment les facilitades per l'agència Havas. Delatem a nostres germans la premsa independent d'aquesta ciutat, que publica amb grans rètols suposats fracassos de vagues escolars, i nega amb el seu silenci manifestacions celebrades amb assistència de més de cent mil catòlics en diverses ciutats de França. Es hora ja que neguem nosaltres també nostra aportació a certa part de premsa que solament entra en les llars dels catòlics per a ultratjar-nos.

Associació Universitària d'Estudiants Catòlics de Medicina

El doctor J. M. BELLIDO

donarà una

CONFERENCIA

sobre *La determinació del metabolisme mínim i la seva utilitat en Clínica.*

Dia 21, a les 7 de la vetlla.

Al Saló de Conferències d'ACCIÓ POPULAR.

De cara a l'esdevenidor

Crisi econòmica i crisi moral

Dissortadament ha arribat per a nostra terra el que fa molts anys es veia venir: *la gran CRISI.*

El camp i la ciutat es troben en creixent crisi econòmica, i aquesta no dóna pas indicis de detenir-se per ara. Els pagesos es queixen fortament; la gent de fàbriques i tallers no donen pas senyals de major prosperitat. La misèria s'ha estès i es va estenent cada dia per contrades abans riquíssimes, i comarques senceres veuen arribar un demà trist i de cel negre.

I el més imponent es que aquesta crisi no afecta a un ram determinat de la nostra vida econòmica, sinó senzillament a tots. No es tracta d'una crisi produïda per fets singulars, sinó d'una crisi que es desenrotlla ràpidament i amb una amplitud que indica l'existència de causes universals, grandioses, amplíssimes.

I si a això s'hi ajunten elements com el de la secada que afecta a gran nombre de comarques de la nostra terra, llavors l'esdevenidor és fosc del tot.

* * *

Davant d'això, la gent del camp troba un sol i únic remei: l'èxode cap a la ciutat. Allí, diuen, tothom hi campa, allí tothom hi troba manera de viure.

Ah, pobres camperols! Ells no saben que en una ciutat gran, en una d'aquestes urbs cosmopolites modernes la misèria hi és constant i no es veu més que per aquells que la passen o la saben estudiar. Ells no s'adonen més que de la lluïssor exterior, i no veuen la infinitat de misèries i d'angúnies que per dintre la ciutat s'hi plantegen i la corsequen.

I, en moments com l'actual, ells no s'adonen que la crisi adquireix a la urbs proporcions més aterradores que al camp. Les fàbriques del ram de teixits i filats treballen poc, tan poc, que s'han vist precisades a reduir les jornades de treball a dies alterns i fins a tres dies cada dues setmanes, per exemple.

Però com que la gent que surt de la ciutat no torna al camp, sinó que emigra cap a altres ciutats, la illusió és perfecta i el benestar que ells no troben al camp creuen trobar-lo aquí.

I com a resultat d'això és desconsolador l'èxode, a corrua feta, de gent del camp a la ciutat. Hi ha pobles a Catalunya que han donat ja el cinquanta per cent dels seus habitants a Barcelona; i els restants no trigaran a anar-hi portats per l'exemple dels primers.

Què passarà després?

* * *

Els nostres pobles i viles es beneficiaren en el seu dia dels efectes de la Gran Guerra. Els milions que a la ciutat arribaren es distribuïen per tot, i el camp no en resultava menys beneficiat que la ciutat. Això sense comptar amb els milions que ja directament rebien els terrassans per determinats productes agrícoles molt estimats i extraordinàriament valoritzats per raó de les circumstàncies.

I ara, en el moment en què allò s'ha acabat, i que fins les darreres engrunes d'aquella prosperitat han desaparegut, els pagesos nostres no saben avenir-se amb la vida anterior a aquells temps de prosperitat, sense adonar-se que aquella i no altra és la vida normal i ordinària. No es volen recordar que aquesta prosperitat era passatgera i deguda a causes estranyes a nosaltres i... diguem-ho d'un cop, no volen abandonar els vicis i la vida molla adquirida en malhora.

I, amb tot, avui per avui no hi altre remei. El temps de les vaques grasses ha acabat, i les vaques flaques són ja aquí presagiant estretors i abstencions.

És clar que la resignació fatalista no l'aconsellem pas nosaltres ni l'hem d'aconsellar. Els problemes econòmics adquireixen extraordinari relleu en la vida actual dels Estats i les solucions cal cercar-les estudiant i endegant una bona política econòmica.

Però és que el recodar ara i sempre que en el fons de tota aquesta qüestió s'hi troba la vida moral dels pobles i dels homes no és certament predicar resignació fatalista, sinó procurar enfortir l'esperit mentre altres temps millors no vinguin.

I entenem-ho bé; tal i com es troba el món avui, tal i com la vida social es desenrotlla i la indicació que la crisi és general i que afecta a tot el món, no hi ha altre remei que cercar les darreres raons de l'estat actual en quelcom que afecta els homes tots, sense excepció. I si ningú s'hagués d'esgarrifar de nostra afirmació, tal vegada podríem arribar a dir que mentre el treball no doni un major rendiment, i els vicis no decreixin arribant a una vida d'abstencions en tot allò que sigui superflu i de segon ordre de necessitats, la crisi actual no disminuirà i l'espectre de la misèria seguirà essent el que és ara: l'espant de tots, el flagell dels nostres excessos.

Que els Consells d'Economia treballin; que els Governs cerquin solucions immediates, molt bé. Però recordem sempre que, en el fons de tot, sols un major esperit de treball i una disminució de superfluïtats, és a dir, un major culte a l'esperit, serà l'únic remei definitiu.

També el fons d'aquesta crisi, de la gran crisi, és més moral que econòmic. Només cal tenir ulls per a veure-ho i fer-se'n càrrec.

GASTON GERARD

CULTURA

Continuant la labor cultural empresa per Acció Popular s'anuncia per a prompte un Curset d'Ética a càrrec d'un dels més eminents homes religiosos de Catalunya. Serà com el professat pel Dr. Llovera, amb tant d'èxit, de matrícula reduïda.

Tots els que s'interessin per aquesta disciplina científica són pregats d'inscriure's a la Secretaria de l'entitat, Cameros, 3, pral.

La prohibició del joc i la conspiració de les "forces vives"

El dia 3 d'aquest mes, el general Vallespinosa parlant, en nom del Directori Militar, als periodistes i corresponsals, replicant a una nova intentada publicar per *El Debate* i *El Sol* i tallada per la censura, manifestà que no s'havia jugat ni es jugaria, i que ni en "petit comitè" es consentirà que algun Casino jugui "*perquè el Directori manté i ratifica la prohibició absoluta de jugar*". Són les paraules mateixes del general, trameses i publicades als diaris del 4, en els telegrames de Madrid.

Aquesta declaració, decisiva i categòrica, que cap persona honesta pot deixar d'aplaudir i lloar com és d'estricta justícia, tanca, amb soroll de porta closa, un parèntesi que s'havia obert a les darreries de gener, per obra de les *forces vives* de San Sebastián, en gestionar el restabliment del joc a aquella capital aristocràtica. Tota una mesada han estat furgant aquestes *forces vives,* i quan devien pensar-se haver guanyat la partida per a ells i per als altres, segons la impressió recollida per alguns diaris catòlics, entre ells *El Siglo Futuro* (edició del 26 febrer), l'actitud del Govern, expressada pel seu president interí, esbulla i ensorra la conspiració.

Quan veiérem el telegrama que explicava el primer pas de l'ara avortada campanya, ens proposàrem fer-hi el comentari adequat, però les controvèrsies i les altres qüestions no menys urgents que soliciten nostra ploma ens ho ha impedit fins ara. "Madrid, 29 — deia—. San Sebastián ha mobilitzat una representació *de totes les forces vives,* sota la presidència de l'alcalde, per a sollicitar del Directori *aquella tolerància tradicional* (subratllem nosaltres) que San Sebastián conserva en ordre a l'explotació d'*esbargiments* com a base de *font de riquesa* pels innombrables *interessos creats* i *comoditat* de turisme". "Hi són representades — tornava a dir — *totes les entitats i forces vives* de San Sebastián". I més avall "l'alcalde senyor P. i el tinent d'alcalde senyor B., foren els encarregats de l'*exposició documental,* els quals... demanaren que es fes efectiva aquesta tolerància en els *esbargiments* perquè San Sebastián es trobava amb què no podia respondre avui a totes les necessitats que pesen sobre la població". La llista detallada de les trenta entitats (de la Cambra de Comerç i l'Associació Patronal per avall) que integraven aquesta representació la publicà l'*A B C* i la tenim a la vista.

La derrota soferta per aquestes *forces vives* — que més aviat haurien d'anomenar-se *forces mortes i putrefactes* — ens dispensaria d'ocupar-nos-en més, si no estéssim convençuts que totes les *forces vives* de Donòstia i d'arreu d'Espanya, començant per casa nostra, estan en actitud permanent de conspiració. I la conspiració dels pròcers i patricis que s'arroguen l'exclusiva de la *força* i de la *vida,* per a tan mal esmerç, ni que sigui merament passiva o expectativa, és una amenaça greu per a la moral pública.

Vet aquí això que escrivíem a *La Veu* fa tres mesos (21 desembre):

"Un ex-governant ha fet circular molt la dita d'altre home públic francès: "El polític sempre espera". Hi ha algú que també sempre espera: el jugador. El joc està suspès, però el jugador espera sempre. I aquesta espera del jugador és molt més perillosa.

"Ben conegudes són les esplugues del joc, a Barcelona. Cristalls i marbres i riques fustes i obres d'art sumptuós decoren els daurats hostals del *croupier.* Mentre no els veieu buits, ni amb papers al balcó, apagada la lluminària i sense domassos, tancats els portals i en venda els edificis... o en runa, que és com millor estarien, tremoleu. Tremoleu perquè si no han plegat, és que esperen".

Es d'elemental ciència estratègica, que no sols és precís, per a guanyar una batalla o una guerra, desallotjar l'enemic d'una posició, sinó desfer-lo, aniquilar-lo, reduir-lo a la impotència. No sols se li han de pendre les línies i les trinxeres, sinó la base mateixa de les operacions. En aquest greu problema de moral social, no n'hi ha prou d'impedir el joc d'una manera terminant. S'ha de desfer la host dels jugadors i destruir la seva base de sustentació. Se'ls ha de reduir no sols al silenci, sinó a la impotència pràctica. Cal que el jugador no solament no jugui, sinó que perdi de debò tota esperança de jugar. Oi més, cal desfer-li, àdhuc materialment, aquella base protectora.

Ara fa dos anys, al número de CATALUNYA SOCIAL del 24 febrer 1923, sortiren uns *Desiderata* concretant en unes quantes normes d'acció el meu pensament i els meus desitjos. D'aquells punts m'és necessari recordar-ne alguns ara:

"10. Destrucció material de les ruletes i altres atuells i taules de joc. Prohibir en absolut la construcció i el comerç d'aquests mecanismes.

"11. Expulsió de tots els elements coneguts per viure del joc.

"13. Fer una campanya contra els casinos dits *aristocràtics,* tota vegada que es demostra que són aquests centres els principals culpables que el joc no es pugui perseguir ni pugui desarrelar-se".

Mentre la campanya contra el joc no s'estengui a la persecució contra el banquer del joc i contra el Casino, mentre els jugadors trobin, quan són tancades les sales de joc, obertes les que es poden anomenar *sales d'espera,* on puguin conspirar, no podrem ésser optimistes respecte a aquesta gran reforma de la moral pública i dels costums privats.

Es precís que acabi d'una vegada l'espectacle escandalós que veuen cada dia els ulls dels ciutadans: que boi sabent tothom que el joc està prohibit, van pujant i embellint-se els edificis dels Casinos de luxe, elevant-se les parets, coronant-se els palaus amb balustres i cornises, omplint-se les finestres amb cristalls i vidrieres. Aquest créixer sense interrompre's les obres de construcció dels palaus del vici, revela que no s'estronquen pas els capitals per a pagar tan magnes reformes, tan fabuloses adquisicions. Així com també, en veure tantes llums i lluminàries en certs balcons prou tristament famosos per ésser balcons de timba, hom no pot judicar sinó que els amos d'aquests balcons ni es creuen vençuts ni estan penedits.

I, sobretot, cal que les *forces vives,* acceptant en

el seu sentit gasetillesc el terme, es restaurin fins al punt que no pugui ésser espontani en elles l'apoiar el joc i el mirar el joc amb ulls de simpatia, fins al punt que ni en desig ni en sentiment conspirin.

Ah, no sols a San Sebastián les *forces vives* conspiren contra les Forces Morals. Quantes vegades hem omplert aquestes planes de crits d'indignació per semblants maniobres executades aquí per gent... conservadora! (*Anarquia contra anarquia,* editorial del núm. 101, 31 març 1923).

Pensar que a la faç dels obrers organitzats, dels obrers sindicats, dels propagandistes subversius de tota mena, de totes aquestes altres *forces* que no són pas *mortes,* no, tants senyors patrons i propietaris i capitalistes, que s'indignaran contra la vaga. gestionen, o esperen gestionar, la llibertat del joc! Què dirien si un sindicat obrer gestionés del Poder públic que fos derogada qualsevol prohibició continguda al Codi? Pensar que mentre hom s'esgargamella, batent-se contra vuitanta anys de doctrina i pràctica socialista, per a discutir el dret de vaga, gosen aquests senyors que són patrons i amos tots ells (i que, com és de suposar, són tots de *dreta*) gestionar el dret al joc! I aquestes són les *forces vives* d'un poble?

R. RUCABADO

Reflexions

Converses, aparentment superficials, revelen a voltes amb més claredat les misèries de l'estat social del nostre temps, que no pas les doctes conferències de molts illustrats sociòlegs.

En les converses del poble copsem idees molt interessants, però són molts els que escolten els altres per compliment, parlen i senten parlar com una cosa sense importància, i, és clar, no capeixen la transcendència de la paraula.

Em plau parlar-vos d'una d'aquestes converses que si de moment confesso sinceramente que em féu riure, amb la reflexió de les paraules, la rialla se m'estroncà en els llavis. Era un dia que venia de Terrassa amb el tren elèctric, el qual baxava tan ple que em vàreig veure precisat a restar dret a la plataforma. A Las Planas va pujar un pobre home carregat amb unes grans lligades d'herba encara humida. Segurament després de moltes hores de córrer pel camp tenia uns grans desigs de parlar, perquè tot seguit va dirigir-me la paraula, i no cal dir que jo, encuriosit de poder parlar amb un desconegut i també per respecte, vàreig seguir la conversa, que poc després devenia animadíssima.

No sé com fou que em digué que no tenia cap ofici i que vivia únicament de la producció de la natura; al temps del bolets collia bolets, pels volts de Nadal, molsa, branquillons d'arbre i atzavares, i tot l'any herbes remeieres pels herbolaris. Vàreig replicar jo: Però aquesta vida d'inseguretat us va bé?, i va contestar-me: Més insegur estava abans, quan jo treballava en una indústria de Barcelona; en aquells temps, que es va plantejar la qüestió de la sindicació forçosa, si em sindicava, l'amo em feia mala cara i, el que és pitjor, em jugava males passades; si no em sindicava, els companys de treball m'amenaçaven de mort... en fi, que allò no era viure. Per això vàreig decidir viure únicament del que produeix la terra.

Com deia suara, aquesta conversa, de primer em va fer gràcia i no vaig dissimular un somrís, però més endavant les reflexions em feren capir la gravetat d'aquelles paraules. La resolució d'aquest home era certament extremada; però, no revela on ha arribat una societat, corrompuda fins al punt que els seus membres no concebent les excellències del bon viure amb els altres homes, volen trencar els lligams social i tornar a un estat que ens fa recordar les pintoresques i absurdes escenes descrites pel desgraciadament famós filòsof, que bé podríem anomenar engendrador de la Revolució francesa, Rousseau, en son "Contracte Social"?

La causa de tot rau, sens dubte, en l'egoisme i un concepte equivocat de com deuen respectar-se les conviccions i interessos dels nostres semblants, a què ens ha portat la incomprensió, el desconeixement o altra cosa pitjor que de l'esperit dels nostres Evangelis tenen moltes persones. Per què fer obligatòria la sindicació? Per què ha de mirar l'amo que si el treballador es creu més segur o ben defensat dintre una associació professional, hi vulgui pertànyer? Oi més havent-hi com hi ha associacions patronals per defensar l'interès dels patrons.

Es inútil què avui una gent sospitosa prediqui un liberalisme, quan ells són els que menys compleixen amb els deures que prediquen. Unicament l'esperit de germanor que Jesucrist va dur a la terra pot salvar la societat que trontolla. La caritat evangèlica ens farà respectar els uns als altres en les seves persones i en les seves idees.

Collaborem tots a la regeneració dels homes mitjançant la caritat dels nostres principis. Pensem que si cadascú aportés a aquesta tasca el seu esforç, la pau del món seria un fet, fet que mai no aconseguiran aquestes societats internacionals, que volen endegar tots els problemes amb comissions, organitzant assemblees sense espiritualitat, ni altra idea obsessionant que la lluita d'interessos materials.

JAUME MARXUACH

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

Família, escola, teatre

Als bons amics de la secció dramàtica del teatre "La Joventut de Montesquiu".

Tenint en compte les lleis de l'herència psíquico-fisiològica, l'educació deu preparar-se abans de la vinguda de l'infant al món, i després de son naixement comença al bressol, car, com diu l'illustre P. Manjon: "El que educa primer, educa com cent i per a sempre, el que ve després com u o zero, ja que el primer impuls, el moviment inicial, és el que major influència exerceix en els actes successius de la vida". Es cert que l'infant abans del cinc o sis anys no té consciència reflexiva que ens fa responsable dels actes, però a la seva manera sap la moral que li han inspirat, i portarà en les seves primeres lliçons el germen de les passions, virtuts i vicis de tota la vida. De la influència de l'educació familiar, així com dels exemples que en ella rebrà, no pot dubtar-se'n; un dels experimentadors de la vida humana, En Raventós, ha dit: "La família és la gran escola, l'única escola de costums si està cristianament ordenada, ja que els fills, en arribar a grans, retreuen més les maneres i posats dels pares que no dels mestres als quals foren entregats".

* * *

Mes com que no tots els nois poden ésser educats per llurs pares o encarregats, perquè aquests no sempre saben educar ni tenen lleure per a fer-ho, per això és necessària l'escola, ja que ella completa l'educació domèstica, i té els mitjans dels quals està mancada la família; en l'escola es rectifica l'educació que la ignorància i el mal entès amor dels pares és causa dels defectes que es reflexen en els educats. El fi de l'escola és l'educació i el de l'educació dirigir les facultats físiques, intellectuals i morals de l'home, perquè pugui complir el seu destí a la terra. L'educació desenrotlla els òrgans del nostre cos i els perfecciona perquè tinguin una vida sana i plena i així puguem donar-nos al treball que és el mitjà per a guanyar-nos el nostre pa de cada dia. L'educació illumina la intelligència perquè conegui la veritat, la realitat de les coses, els deures que tenim respete de Déu, de nosaltres mateixos i de nostres semblants. L'educació és la porta que dóna entrada a les ciències i a les arts, car sense cultura intellectual no hi ha progrés possible en cap branca del saber humà. Un illustre pedagog ha dit: "L'educació és la palanca que mou el món cap a la perfecció i la base on es recolza l'escola". L'educació converteix l'home en element capaç d'ajudar a la societat, a l'ordre i a la moral. L'educació allibera l'home de l'esclavitud, de la ignorància, de l'estat que denigra i envileix, que els condueix a cometre actes diametralment oposats a la sana moral continguda en el Codi diví. Sense l'escola seria impossible la vida social, perquè els sentiments socials, fonamentats en el principi comú d'amor als nostres semblants, que fa néixer l'amor de gratitud, de caritat, de respecte, d'amistat, de sociabilitat, de companyonia, de simpatia, de benvolença, de compassió, d'admiració i d'altres, degenerarien en sentiments contraris, portant l'odi, la ingratitud, la rebellió, l'enemistat, la insociabilitat, l'antipatia, la malvolença, la crueltat i la desconsideració. Vegi's, doncs, si és important el factor escola que fa que l'home sia més home. Adhuc porta la sanció divina. Diu el Déu de la sapiència per boca de Sant Pau: "Feu l'home de Déu i formeu-lo per a tota obra bona".

* * *

Un bon mitjà complementari d'educació i àdhuc de formació, en pobles reduïts, sembla que tindria d'ésser la biblioteca popular, mes no acostuma existir, i si en alguns llocs està fundada, no pot reeixir, car ordinàriament els nois abandonen l'escola als deu o dotze anys; i, com que no han tingut temps d'especialitzar-se en cap ciència, no són inclinats a cap disciplina, i tenen afició únicament a la frívola lectura de novelles i periòdics, ambdues coses, per cert, de poc sòlida formació, si són bones, i, en cas contrari, d'emmetzinament d'idees i de corrupció de cor. Es pot apuntar més feliç èxit i també servirà per al nostre cas, educació sòlida i formal, a l'ensems que de vida pràctica, el teatre moral. Amb el teatre el jove obrer s'aficiona a la lectura encarrilant-se en ella i rep la influència dels bons autors que tant sovintegen, com ho demostra aquesta frase d'En Valera: "Sempre he cregut que la flor més formosa de la literatura, el darrer i més esplèndid brot de l'arbre de l'art, és el teatre". Castrillon diu: "Qui davant d'una sortida de sol, d'una tempestat, d'un jardí rublert de flors, demostri indiferència, no pot ésser ni poeta ni actor". Cultivarà el jove aficionat l'educació, car sens ella no pot actuar. Ben coneguda és la sentència de N'Anton Guerra: "Moltes de les condicions que precisen els artistes sols les proporciona l'educació". I aquella altra d'En J. de Resma (1783): "No és el teatre, com molts creuen, un espectacle de diversió i passatemps, no; ben representat, és un veritable model de bona educació, amb prou força per a inspirar la joventut a la millor moral i a les accions més heroiques i glorioses. Per aital raó, totes les nacions cultes han fet ço que han pogut per a perfeccionar-lo; per les representacions de cada poble pot molt ben graduar-se la illustració dels seus habitants". Es el teatre moral tot un enfilall de consells de vida pràctica, ja que pot definir-se la història de tots els pobles en tots sos aspectes; i sinó escoltem el que diu Benavente: "Aquesta farsa que té per escenari el teatre, és tan fidel reflexe d'aquesta altra farsa que té per escenari el món, que moltes vegades, contemplant la una creiem assistir a un senzill episodi de l'altra".

Acabo amb Oxenstiern: "La bona educació de la joventut és la fermança més segura de la felicitat d'un poble".

PERE LLAGOSTERA, Prev.

Tares del temps

I

Hi ha en els oceans uns corrents poderosos on l'embarcació lleugera que pretengui arredossar-s'hi corre greu perill de perdre's. Els bons navegants, coneixedors d'això, procuren allunyar-se d'aquest lloc a tota pressa.

Tanmateix aquí podríem trobar-hi el símil dels grans corrents trasbalsadors de la intel·ligència i voluntat humanes que com allau abassegadora tot ho destrueixen i malmenen. Hi ha avui tot un seguit de corrents que bé podríem anomenar com les *tares del nostre temps,* car de veritat constitueixen avui com mai la gangrena de les societats modernes. Mireu quin recull més *simpàtic* (!): la indiferència, la sensibleria, el feminisme a ultrança, la voluptuositat, l'intellectualisme, el personalisme, i altres més, pariones d'aquestes.

Tinguem-ne esment d'això. Coneguem-les, prevenim-nos amb l'*allunyament,* ja que ça com lla és el més pràctic. I qui aprova aquest allunyament és el mateix Esperit de Veritat, quan ens diu en les Sagrades Lletres: "Qui estima el perill, en ell caurà".

II. — *Indiferència*

Heus aquí una tara la més preponderant de totes. Es ben bé una plaga. La plaga actual. Tota plaga d'Egipte queda eliminada si preteneu comparar-la amb la nostra *Indiferència.*

Al poble que es fa seu, inútil és cercar-hi un redreçament de voluntat. L'home indiferent queda atuït per complet, i molt difícilment aconseguireu d'ell un ressorgiment.

Hi ha Déu? Sí, pare — us respondran com el Catecisme els indiferents—, hi ha un sol Déu. — Doncs, i les obligacions a complir on són?, insinuareu amb veu temorega, però estimulant. La resposta que se'n segueix no és altra que un arronçament d'espatlles, i no cal ja cercar-hi res més.

Una gran festa religiosa? Hi anirem... a veure què serà, diuen. I l'obligació d'oir Missa tots els diumenges i altres festes de precepte?, gosareu preguntar de nou. Altra volta tindreu per resposta el característic arronçament d'espatlles.

Oh, Indiferència, ets el corc cabdal del poble! Malaurat el poble que és indiferent d'aquesta Indiferència, que per cert res no té de semblant a la que Sant Ignasi acull en el seu llibre d'Exercicis espirituals. Aquesta indiferència ens fa restar impassibles i immòbils "en salut o malaltia, en riquesa o pobresa, en vida llarga o curta", com diu el mateix Sant. Aquella, però, ben altrament ha estat jutjada en el Text Sagrat: "L'home *tebi* serà llençat de la boca divina".

III. — *Sensibleria*

Dissortadament, n'hi ha molta d'aquesta herba. Trobareu una noia educada *molt religiosament* (segons l'opinió — quasi sempre errònia — dels seus pares, que altrament viuen *quasi* sempre enlluernats); de fet, però, curulla de sensibleries.

"Es l'edat i bé s'han de divertir! Certes coqueteries i *monades*... oh! prou que els passarà! Es la joventut!"

"El cinema qualsevol i descastat... Perill? Pse... no!... Les novelles totes, sense fer selecció; certes revistes *gráficas e ilustradas*... poc hi fa. Fins va bé que visquin a la moderna, sinó es crien d'una manera..."

Talment o de faisó semblant certs pares creuen *educar* les seves filles. I tot això per no semblar que viuen a l'antiga. Hi ha modernismes que maten. Amb simulat pretext de modernitat ço que passa és que es fa viure i es manté aquest esperit de sensibleria, de pamplineria.

Esdevé la noia coqueta, pretenciosa, plena d'illusions: no viu la realitat de la vida. Es convertida en moble de luxe i decoració, propi per a una exposició, si tant voleu. Dissortat, però, a fi de comptes, el jove que l'arreplega. La noia aquesta és inhàbil per a portar bé una casa.

Jove, posa-hi esment en això. Allunya certs mobles massa luxosos; no fan per tu. No et deixis portar per les aparences. No t'illusionis amb certes sensibleries. Per tal d'allunyar aquest corrent — un dels molts que assenyalava l'altre dia — pla bé pot servir-te un llibre que per a tu, oh jove!, ha escrit En Jaume Raventós: *A un jove* — que així va titulat — i d'entre els seus substanciosos capítols, un que va talment encapçalat *Compte amb les manyagueries,* on trobaràs la solució pràctica i exacta dels magnes problemes de la vida.

IV. — *Feminisme a ultrança*

Altra de les tares que corsequen la vida moderna, escampant la mala llavor, és el feminisme radical, el feminisme a ultrança.

"La dona cal que sigui vindicada. Té la dona uns drets que no se li concedeixen. Doncs que prevalguin..." Ben sovint s'ouen pregonar dites iguals o semblants.

I bé, quins són aquests drets a vindicar? Es esclava la dona, és envilida per tothom, és deshonrada? No. Aquesta vindicació de la dona — i parlem de la dona *veritat,* no dels éssers prostituïts — ha estat obrada pel Cristianisme. Enfront del sentit pagà de Roma l'Església ens posa el tipus de màxima perfecció de la dona: la Immaculada Verge Maria.

Doncs, de quins drets se'ns parla? Us diria jo que aquest feminisme exigeix la *commutació de sexes*... Disbarat més gran pot capir-se? No, però la qüestió està talment plantejada. La dona, diuen, ha d'ocupar els mateixos càrrecs que l'home pugui obtenir. Als homes, doncs, què els caldrà fer? Hauran de fer les feines de sa casa: rentar, cosir, planxar...? Voleu més paradoxa? Aberració més gran pot donar-se?

Recomanaria a les dones — singularment a les donzelles — un llibre molt escaient i a posta, *Formació moral i religiosa de les noies,* editat pel benemèrit Foment de Pietat Catalana.

Al cap i a la fi, per dir-ho tot d'un cop, el feminisme, pres en aquest sentit exagerat, no és altra cosa que un dels mitjans d'aportar a la societat actual, amb forma simulada i encoberta, el desvergonyiment i la deshonra. Es un sistema de prostitució velat i evolutiu, sota les aparences de redempció. Es la disgregació més anàrquica de la societat cercada amb *bones formes.*

E. UTSELL

El Cristianisme és amor

Hi ha mots que costen d'entendre. Quan em parlen de persecució, no capeixo ben bé el que volen dir. Es possible que un home sigui perseguit per un altre home o bé per una collectivitat? Els que persegueixen ni són cristians, ni tenen caritat.

Permeteu-me que torni a insistir sobre aquest punt. Es la meva idea obsessionant.

Em diuen que unes dames han hagut de superar obstacles seriosos per a poder fer, com de consuetud, Exercicis espirituals. No creguin els maliciosos que aquests obstacles els han posat els elements que avui governen. No; les autoritats no han intervingut en aquest afer.

Que es posin la mà al pit, els que han hostilitzat l'estol de dames cristianes que cercava les voltes d'un temple per a aixoplugar-se, i que meditin si han obrat bé o malament.

Per quins motius volien privar que a les dites dames els fos predicada la paraula de Déu? Per raons espirituals no serà pas. Doncs, per quines raons? Ah! és que es tenen més en compte els motius d'ordre mundà, que no pas les necessitats espirituals dels catòlics?

Qualsevulla que sia la ideologia d'un home, no se li pot negar el dret d'escoltar la paraula de Déu.

Es sensible que passin aquestes coses. Amb aquest criteri tan mesquí, fem un mal immens a la Religió Jo no sabria atacar un catòlic perquè defensa ideas contràries a les meves en l'ordre opinable. I no parlo de persecució, perquè ja he declarat que no capeixo el significat d'aquesta paraula.

Quan em parlen de persecucions sento dintre meu una gran indignació.

La persecució podia capir-la l'home medieval, però no l'home modern. Avui tenim mitjans per a combatre els homes cara a cara. El que no tingui noblesa per a combatre l'adversari amb l'arma noble de la polèmica, que romangui ocult dins les tenbres. Ferir per l'espatlla no és propi de cristians.

Actualment hi ha un petit estol d'homes, millor diríem un escamot despitat, que ha oblidat aquell precepte de Jesús que diu: Estimeu-vos els uns als altres. Ells prou que són cristians, però únicament respecten els que viuen dins de la cleda. Als altres els combaten talment com si no fossin germans. I bé, qui sou vosaltres per atacar aquells que no volen seguir els vostres viaranys?

Ai! si els nostres enemics coneguessin aquestes mesquineses!

Estem donant un espectacle depriment. En comptes de formar un bloc compacte contra els enemics de la nostra espiritualitat, ens disgreguem.

No seria preferible presentar a l'enemic un front únic? No seria més agradable als ulls de Déu que el temps que perdem ferint-nos mútuament l'esmercéssim en obres profitoses?

No és molt més cristià estimar-se, que no pas odiar-se per coses que no tenen cap relació amb les veritats dogmàtiques que tots defensem? Es que podreu justificar davant de Déu la vostra actitud?

No és la vostra missió defensar les coses opinables que divideixen els homes, sinó aquelles veritats que haurien d'ésser el nexe que ens unissin a tots. A qui voleu ésser agradables? Quin fi perseguiu allunyant-vos d'aquells que us són germans? Oh! quina responsabilitat més gran davant de Déu!

Heu deixat moltes vegades abandonat el germà perseguit o ultratjat, i no heu sabut fer respectar els vostres drets.

Que temeu que el llop s'introdueixi dins dels ramats i esquinci la carn de les ovelles? De què us serveix la fona? Amb les dents i les ungles havem de defensar els nostres drets.

Com s'estimaven els cristians primitius? Quina caritat més gran regnava entre ells! Sant Calixte havia estat esclau i portava al front l'estigma de l'esclavitud, i no obstant arribà a Papa i tots els cristians es posaven al seu entorn. Si el cristianisme no és altra cosa que amor!

Jesús no ens va dir: Estimeu els vostres amics; sinó: Estimeu-vos els uns als altres.

Jo sóc germà del vellet que sofreix dins la fredor d'un hospital, de l'home que enyora la llibertat reclòs dins d'una presó llòbrega i tenebrosa, del captaire que allarga la mà tremolosa als vianants...

Sóc germà del pobre, del ric, del savi, de l'ignorant, car tots havem sortit de les mans munífiques de Déu.

Si som cristians, com ens podem combatre? Em direu que els meus planys obeeixen a un sentimentalisme exagerat? Sense amor, no hi ha cristianisme. Però no sabeu que Jesús, durant els anys de predicació, no va fer altra cosa que estimar?

El seguia una corrua d'homes i aconhortava els qui sofrien. Al seu costat brillejaven els ulls dels pobres cecs, caminaven els paralítics i regnava la pau en el cor dels endimoniats.

Com estimava els homes, el bon Jesús! Si no ens hagués estimat tant, hauria mort clavat de peus i mans damunt la Creu del sacrifici i del dolor?

Ens hem d'estimar, germans. En alguns pobles de la nostra terra els catòlics estan dividits per coses passatgeres. Lluiteu sota els plecs de la bandera que més us plagui, però estimeu-vos i respecteu-vos.

En el cor d'un cristià, l'odi no pot fer-hi estada. Deixeu els odis per aquells que no coneixen la suavitat i la dolcesa del cristianisme. El nostre cor ha de tenir la frescor dels prats idíl·lics i de les valls obagues.

Si ens fereixen, perdonem. I sobretot estimem, fins que el cor ens sagni de tant estimar. Els que estimen tard o d'hora vencen. L'odi ha estat sempre un mal pedestal per a sostenir els que no saben estimar.

L'amor fa lleugeres les ales de l'esperit i l'odi ens enfonsa en la pols de la terra.

Sapiguem volar sota la blavor del cel, lluny de les impureses de la vida.

J. CIVERA I SORMANI

Temes d'actualitat

El descans dominical

Fora de les capitals on les organitzacions obreres tenen força efectiva, la llei del Descans Dominical frueix, anem a dir, d'una existència ben precària.

Entre les excepcions que comporta i les vulneracions que sofreix, aquesta Llei es va desfigurant i oblidant cada dia més.

I a fe que és llàstima, perquè, demés del seu valor absolut, s'aconseguí la seva publicació a costa de valors religiosos altíssims. S'ha pagat molt cara i amb moneda, per dir-ho així, inapreciable aquesta llei. No és que es posés preu, ni que s'exigissin compensacions d'una manera explícita ni coactivament en projectar-la, però el fet és que la llei del Descans Dominical, en consagrar legalment — millor dit: especialment, — la festa del diumenge, rodejant-la de garanties legals efectives, deixà sens empar ni defensa les altres festes de precepte de l'any, les quals són tan canòniques com la del diumenge i, demés, tan legals com ella, per considerar-se llei del regne els Sagrats Cànons.

Fa sangrar el cor dels bons cristians veure la profanació, cada any creixent, de les grans diades de l'Església. Ni tan sols es respecta la de Nadal, ni la de Corpus.

Però si almenys es respectés la festa dominical.

Sobre aquest punt religiós legal i social importantíssim, acaba de publicar una magnífica Pastoral l'eminentíssim Cardenal Reig, nostre antic i estimat Prelat diocesà.

El tema fonamental que tracta és la santificació de les festes, magistralment per cert. I pel que es refereix a les violacions de la Llei del Descans Dominical, diu coses tan substancioses com les següents, després de plànyer-se dels esborancs oberts en la dita Llei, no solament amb les trenta i tantes excepcions que assenyala l'article segon i les que autoritza el Reglament, sinó amb els pactes contractuals a què es refereixen els articles 13, 14 i 15 del mateix: "La bretxa restà oberta i per ella han anat passant excepcions la major part de les quals han estat una burla inqualificable de la Llei del Descans Dominical, sense que responguessin tals excepcions a veritables necessitats. Com si no fossin ja excessivament nombroses i amples les consignades en l'article segon de la mateixa Llei perquè es vingui a obrir l'aixeta a altres de noves, si no a raig lliure, a raig intermitent. L'amplitud de les excepcions taxativament consignades és tal que permet suprimir per complet els pactes. El mateix poder públic, just és reconèixer-ho, ha mirat amb prevenció tals pactes i ha procurat afegir nous requisits a la seva validesa"... Seguidament d'esmentar algunes disposicions legals confirmant això, afegeix el venerable Prelat: "Però sobre totes mereixen lloances la reial ordre de 21 de febrer de 1923, la qual, considerant que en deixar obert indefinidament el termini per a demanar excepcions arribaria a anullar l'eficàcia de la Llei, va concedir solament un any des de la publicació d'aquella R. O. a la "Gaceta" per a sollicitar-les". "Compleixi's, diu, aquesta disposició, i dicti's una altra que prohibeixi en general els pactes, i haurà donat un gran pas a favor del Descans Dominical".

Recorda el Doctor Reig la part positiva del precepte de la santificació de les festes — abstenir-se de treballar i de divertiments i espectacles illícits, — i després de recomanar l'assistència a la Missa i a les funcions religioses, pregunta: "No hi ha en molts pobles Sindicats Catòlics? Com es pot pertànyer a ells sense oir Missa els diumenges?

"Salvem el diumenge perquè el diumenge ens salvi a nosaltres". I com a corollari s'adreça al poble i exclama: "Poble: vols que la pau, la moralitat, el veritable progrés regni dins del teu clos; que la caritat i el mutual respecte suavitzin les inevitables asprors que es produeixen en la convivència social de factors tan desiguals? Que la Casa de Déu sigui la teva veritable casa pairal, i no reconeguis ni visitis altra casa del poble que aquella". — S.

Joventut social

Segueix aquesta important agrupació, treballant amb l'entusiasme iniciat ja fa una temporada.

Cercle d'Estudis. — Aquesta secció, tal com oportunament anuncià, tingué una reunió el dia 27 de febrer en la qual el senyor Duran refutà les doctrines d'Henry George exposades en la sessió anterior pel senyor Ferran.

El senyor Duran es fixa especialment en els inconvenients que portaria substituir la propietat privada de la terra per la possessió i demostrà amb gran eloqüència el desastre que per la societat representaria la realització de semblants teories.

El dia 6 de març el cercle d'estudis va tornar a reunir-se, actuant de ponent En Jaume Marxuach, vice-president de la Joventut, el qual parlà de "La propietat privada i Henry George".

Després d'una breu introducció sobre la propietat avui dia, exposa un seguit d'arguments en pro del legítim origen de la propietat assenyalant, després de cada argument, les observacions que hi fa Henry George i destruint-los després amb abundants proves.

En vista de lo avençat de l'hora es suspén l'interessant parlament del senyor Marxuach, que continuarà fent ús de la paraula en la pròxima sessió del Cercle d'Estudis.

Acció i propaganda. — Aquesta secció de la Joventut Social ha celebrat també durant l'última quinzena dues sessions en les quals s'han pres importants acords, distribuint-se els oradors que aniran als diversos Centres catòlics de Catalunya que han demanat conferenciants a la Joventut Social.

Aquest número ha passat per la censura militar

La França sota el jou de la francmaçoneria

IV

L'any 1921 els directors de la maçoneria s'adrecen a les lògies de França, i els diuen que s'han d'organitzar per a defensar la república, fent creure d'aquesta manera que els únics defensors del règim republicà són ells.

Sabem perfectament què cosa vol dir defensar la república. Quan la maçoneria és en perill o bé és contrariada la seva expansió, no tenen prou temps per a cridar que perilla la República.

En el "Butlletí" de la maçoneria aparegut l'any 1923, s'hi llegeix: "La propaganda maçònica, que reprenem amb joia, a tot arreu és rebuda amb simpatia. Aviat haurem aconseguit el desvetllament de l'opinió republicana d'aquest país". Com es veu, declaren sense eufemismes, que la intensitat de les campanyes maçòniques està en relació amb la vitalitat republicana. Ningú no pot negar que són uns senyors molt vius, però se'ls veu l'orella.

Els francmaçons volen ésser els directors de la política francesa i apoderar-se de tots els organismes, però ho volen fer quietament per tal que ningú s'adoni de la seva força.

El dia que siguin públicament desemmascarats, la seva força i el seu poder es fondran com la neu sota el sol ardent. Cal, doncs, que els que puguin fer-ho tinguin pit per a desemmascarar-los.

En el "Butlletí" publicat el mes de març de l'any 1923 es fa aquesta declaració que ve a refermar les nostres afirmacions: "nosaltres tenim la pretensió de sintetitzar totes les forces republicanes del país."

Després d'aquesta afirmació ridícula i vanitosa, no calen més textos ni documents.

Aquests senyors no tenen en compte que hi ha arreu de França forces republicanes que tenen una gran importancia i que actuen completament allunyades de la francmaçoneria.

Quan un hom sent que diuen: nosaltres som la França; la República la formem nosaltres, no li fa ja cap efecte l'afirmació que fan en el "Butlletí" de l'any 1922: "Cal que la França republicana sàpiga que la política que es segueix a Alsàcia és indigna de la República francesa".

Traduïm aquesta frase maçònica en llenguatge planer i corrent i obtindrem: "Cal que els francmaçons sàpiguen que la política que se segueix a Alsàcia és indigna de la francmaçoneria". D'aquesta manera la frase hauria estat més correcta i estaríem d'acord.

Per què s'obstinen a escriure República en lloc de maçoneria i republicà en lloc de maçó?

Es la tàctica que han seguit sempre els maçons. Per això no havem mai de finar-nos de les aparences ni de les etiquetes, sinó que havem de saber què cosa s'amaga sota una afirmació subtil i enginyosa.

Quan un candidat ens demani el vot, haurem de demanar-li: Qui sou? Si ens respon: Sóc republicà, haurem de pregar-li que sigui més explícit, car aquesta afirmació és molt vaga.

Republicà? Això vol dir que sou partidari de la forma republicana, però dins la República, quina política seguireu? A qui obeireu? Heus aquí ço que cal saber.

Si no és partidari de la llibertat religiosa i, per tant, del respecte que es mereixen els catòlics, no podem de cap manera acceptar-lo.

El republicà radical-socialista i el republicà socialista, no podem admetre'ls, perquè tant l'un com l'altre, sota denominacions diferents, no són altra cosa que servidors de la maçoneria.

EUGÈNE DELAHAYE

Judes

Jesús, el Diví Mestre, va escollir dotze apòstols. Dels dotze, un va prevaricar i el venia traint-lo: fou Judes l'Iscariot. La figura antipàtica de Judes té dos aspectes, el real i el simbòlic. Judes fou home de carn i ossos com nosaltres, visqué realment, la història de Judes és verídica. Però al Judes real s'hi uneix un simbolisme. El Judes home morí penjat d'una figuera, però el Judes símbol viu en el món com una tara del llinatge. La prevaricació de l'Iscariot li vingué de l'avarícia, no era pas grossa la quantitat de diner que li donaren per a trair el Mestre; no, era el dring del metall (poc o molt) el que féu estremir de goig el cor de Judes, era l'avar que cedia a la temptació del diner. Poca cosa, doncs, li fou necessària per a caure, i no tingué escrúpol de fer un crim. L'or en fa molts de crims. Judes viu encara; viu en l'interior del mal creient que prega al Crist i després el ven amb ses prevaricacions. Viu Judes en el cor del governant que, titulant-se amic de l'Església, persegueix els sacerdots i arruïna les seves institucions. Viu Judes en l'interior del propietari avariciós que lucra illegalment; Judes viu en el cor del mal comerciant que roba al comprador; del parent que difama i calúmnia; de l'amic que traeix i enganya. Viu Judes en el cor del lladre de camí ral com en el cor del lladre de l'honra i del bon nom del proisme. I tots els Judes d'ara fan el mateix que féu l'Iscariot; aquest traïa el Mestre amb un acte d'afecte. Ens conta l'Evangelista que l'Iscariot s'apropà a Jesús i li besà la galta. Jesús se'l mirà compassiu i va dir-li: "AMIC, A QUÈ HAS VINGUT?" I Judes, a l'oir la paraula *amic*, sentí dintre de l'ànima el primer esgarrifament de la seva malvestat. I tots els que porten dins un Judes, us donen la mà, us donen l'abraç i l'òscul de pau... i són amics; i amb la seva amistat hi va l'engany, el frau, la venjança, la burla, el greuge, la traïció. I tots els que porten un Judes fins tenen quelcom en el rostre que és igual al rostre de l'Iscariot: aquella mirada sinistra, aquella pell rugosa, aquell somriure enigmàtic, aquella parla d'hipòcrita dolcesa i aquella inquietud i aquella desconfiança que acompanya els moviments del rostre... El Judes símbol ha succeït al Judes real, però amb tota la semblança. En nostre camí sempre en trobarem, viuen en gran nombre i viuran fins a la fi dels segles. L'Iscariot encara pensa amb el diner que el féu prevaricar i la seva ànima rogenca corre arreu i fa prosèlits que, dient-se cristians, adoren el vedell d'or, venent Crist i crucificant-lo cada dia.

J. M. SERRA DE MARTINEZ

CURS DE SEGUR OBRER

explicat pel Conseller-Delegat de l'Institut Nacional de Previsió

Don Josep Maluquer i Salvador

a la càtedra de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera

TEMA SEGON

(Acabament)

Si la reserva resulta innecessària, algun dia podrà aplicar-se als assegurats, ja aplicant-la per evitar major quota, ja en altres formes. Per això els tècnics han de dir en el moment oportú quan les normes s'han de mantenir i quan han de modificar-se.

Ara bé; com en el segur obligatori, mentre es va desenrotllant el capital-herència del sistema de millores, s'aprecia principalment l'eficàcia de l'interès, es pot compendre perquè convé facilitar l'estudi d'algun aument del tipus d'interès fent que recaigui bona part d'una prudencial reserva de contingències de menor virtualitat o menor interès dels càlculs per a les pensions vitalícies sobre l'aplicació de la Taula de mortalitat.

* * *

Fins aquí hem examinat els procediments del Segur per arribar a constituir un fons de retirs, una Mutualitat eficaç, és a dir, un mecanisme, una obra collectiva, especialment per la part del retir obligatori. En la segona part, hem d'examinar la doctrina, principalment sota l'aspecte de les aplicacions individuals d'aquesta Mutualitat, la qual cosa ens permetrà apreciar la seva flexibilitat i arribar a veure com es soluciona en una completa conciliació, en el sistema de millores, l'oposició del risc de longevitat (renda vitalícia) i de vida breu (capital-herència).

Això últim ens proporcionarà ocasió per a utilitzar en l'explicació la tasca meditada i les observacions d'una llarga experiència del conegut tractadista asturià don Manuel Vigil, convençut que el segur obligatori necessita abans que tot afiançar el seu desenrotllament i després la seva gradual i constant millora en la sèrie de modalitats que ofereixen la ciència i l'art del segur de vida.

Així com a Espanya resten encara terres i fonts de riquesa inexplorades, també veurem en la segona part d'aquest tema quants terrenys de fàcil aprofitament deixen de conrear les classes obreres en diferents aspectes del nostre règim de retir obrer obligatori.

Què es fa a "Acció Popular"?

Curs d'Apologètica. — Ha seguit donant-se amb l'èxit de sempre pel Dr. Llovera.

Publicacions. — Ha sortit el número de CATALUNYA SOCIAL corresponent a la setmana, publicació el nombre de subscriptors de la qual va augmentant cada cop.

De la ressenya del Curs de Segur Obrer se n'ha editat un fullet que conté l'Exposició del programa i el Tema Primer.

Actes. — Va reunir-se la Comissió Mixta del Comerç al Detall, sota la Presidència del Sots-secretari del Ministeri, en sessió de constitució.

També van celebrar-hi una vetllada els antics deixebles del Collegi Salessià de Mataró, constituïts en associació.

Joventut Social. — Amb motiu dels Sants exercicis que han practicat els socis d'aquesta entitat, s'ha suspès la secció del Círcol d'Estudis.

Conferències. — S'han donat; una al Círcol Catòlic de Reus, per D. Francesc Manich; altra, per D. Joaquim Civera Sormani, al Collegi dels Germans de St. Gabriel, Congregació Mariana, de Valls; dijous, altra del Sr. Civera al Casal Popular de Rubí, divendres el mateix conferenciant a l'Obra Social de Sarrià. N'hi ha moltes altres en preparació.

Associació Catalana d'Estudiants catòlics. — El dia 7, la Secció de Medicina donà una conferència a càrrec del Dr. Cuatrecases sobre el tema: "Les Sinergies funcionals en Patologia".

Amb motiu dels Exercicis, han quedat durant la setmana suspesos tots els altres actes.

D'ací i d'allà

Es diu que es recullen adhesions per a demanar a l'Ajuntament que sigui entronitzat el Sagrat Cor al centre de la plaça de Catalunya.

No es pot negar que els propagadors d'aquesta idea treballen amb molta bona fe i que tenen el desig nobilíssim d'honorar públicament el Sagrat Cor; però com que es tracta d'una qüestió que afecta a tots els ciutadans, especialment als catòlics, encara que no hagi estat demanada la nostra opinió, creiem que tenim el dret d'exterioritzar-la.

Havem de confessar amb tota sinceritat que no trobem encertada l'idea.

Exposar el Sagrat Cor a les irreverències dels descreguts, no ho trobem prudent.

Demés, cal tenir en compte que una imatge tan sagrada no pot fer-se servir per a ornamentar una plaça pública.

Respectem l'opinió dels bons catòlics que patrocinen aquesta idea, però francament la trobem desencertada.

No seria preferible que tot aquest entusiasme que despleguem per aconseguir que l'Ajuntament accepti la proposició d'un sector de catòlics, el féssim servir perquè el Sagrat Cor tingués un gran temple a Barcelona?

Quantes barriades populars no tenen encara Parròquia!

Construïm temples, i deixem la via pública per a les coses mundanes.

Si afortunadament tots els habitants de Barcelona fossin fervents catòlics la idea seria admirable.

Què més voldríem nosaltres que tota la ciutat estigués consagrada al Sagrat Cor!

Però qui sap si un matí en llençar-nos al carrer, trobaríem que la sagrada imatge havia estat profanada per un mà irreverent i sacrílega.

Si han estat destruïdes i mutilades bàrbarament les escultures i les imatges del Via-crucis monumental de Montserrat, en aquells camins on tot és misteri i recolliment, què succeiria si colloquéssim una imatge del Sagrat Cor al bell mig d'una ciutat cosmopolita com Barcelona!

Si prospera aquesta idea, els seus patrocinadors algun dia es penediran d'haver-la defensada.

* * *

El comentari que fèiem en el número darrer sobre els actes que varen organitzar els estudiants catòlics amb motiu de la festa de Sant Tomàs, ha estat contestat amb una nota anònima.

Per què aquest senyor que per dues vegades intenta ferir els estudiants catòlics, no té la valentia de fer-nos conèixer el seu nom?

Es clar que no ens seria difícil trobar la procedència del dit anònim, però per entendre'ns millor seria preferible que el nostre contradictor tingués la franquesa de donar la cara.

* * *

La nostra Banda Municipal cada dia té més prestigi.

La campanya que es va fer quan s'intentà arrabassar al mestre Lamote la direcció de la Banda, ha d'omplir d'orgull a aquells que varen organitzar-la.

Avui la nostra Banda està al nivell de les Bandes més famoses d'Europa.

Strauss ha declarat que una institució tan admirable hauria de visitar les ciutats de Berlín i de Viena.

El diumenge darrer, quan assistí al concert que com de consuetud es va donar a la plaça del Rei, el gran compositor restà meravellat.

Si hem tingut bandes terroistes que ens han desprestigiat arreu del món, bé està que ara tinguem una Banda que enalteixi el nom de la ciutat que la sosté.

* * *

Diu el corresponsal d'un diari local que: "En silencio y pacientemente se está elaborando un manifiesto en sentido liberal y democrático. Ha sido sometido a muchas y muy valiosas censuras. Desde luego, todas ellas de marcada significación izquierdista y de carácter intelectual".

Es molt graciós el que passa a Madrid amb els manifestos esquerrans.

Sempre se'ls vol donar un caràcter intellectual. Però és que creuen els elements *avençats* de Madrid que ells són els únics representants de la intellectualitat madrilenya?

Per què serà que els escriptors de tendències liberals són tan pedants?

* * *

En Romanones segueix fent entremaliadures, però es veu que li serveixen de poca cosa.

No sabem quants articles porta ja publicats esmentant els fets polítics actuals.

El més graciós és que segons diuen els seus amics vol llicenciar les seves forces.

No sabem com s'ho farà.

El primer que cal per a dissoldre un partit és que existeixi.

I volen dir que En Romanones ha tingut mai un partit?

A tot estirar mitja dotzena d'amics agraïts a Guadalajara.

* * *

El cèlebre compositor alemany Ricard Strauss ha obtingut un gros èxit al teatre del Liceu.

Els nostres joves compositors haurien de pendre exemple d'aquest gran mestre. No solament excelleix en l'art musical sinó que té una cultura vastíssima. Es de l'única manera que es pot triomfar.

Trobaríem algun compositor, entre els nostres joves autors, que es vanta de no haver estudiat mai harmonia, ni d'haver mai llegit un llibre.

Strauss triomfa perquè té una sòlida cultura.

Quan arribà a Barcelona la primera visita la va fer al Museu Municipal, on, com és sabut, hi ha uns retaules gòtics admirables.

El gran compositor va fer-ne grans elogis.

I pensar que a Barcelona hi ha tants ciutadans que encara no saben on se troba el dit Museu.

El que passa

ESPANYA ENDINS

La nova que prompte es repatriaran deu regiments de soldats del Marroc fa de bona capçalera a aquesta secció.

L'optimisme que ha despertat en fer-se pública, dóna ales a la imaginació per assolir noves millors encara. Es diu que tota la zona perillosa, o desafecta, del Marroc serà, per fi, abandonada, tornant d'allí el President del Directori al front d'un nombrós exèrcit adalerat de glòria. Es diu..., però tantes coses es diuen que val més callar i esperar que els fets parlin per nosaltres.

Altrament continuen les discussions de premsa sobre la Constitució del 76 i sobre la manera de substituir l'actual situació política i normalitzar-la. En Romanones no es cansa d'escriure, però no troba el ressò que esperava. No és que el públic no desitgi un canvi de postura, i àdhuc de situació, però no es fia de cap dels vells polítics. Ni tan sols d'En Maura es recorda ningú per una empresa que sembla tan seva...

... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

El pla general de ferrocarrils presentat pel Consell Superior ferroviari ens ha fet molta gràcia. Ens ha recordat aquells cartells electorals dels antics caciques que els servien d'esquer per a pescar vots. Cal dir que no és seriós. Ve a ésser una parada de projectes, bons i dolents, viables i no viables, per a portar-los a cap durant tot un segle i uns quants anys més.

Tampoc ens sembla cosa raonada el projecte d'inspecció bancària. Pot evitar mals, però en causarà de pitjors. Una inspecció d'aquesta classe, o bé servirà per fer rics els inspectors, o bé farà impossible el lliure i folgat funcionament d'aquest superior comerç. I no parlem ja de les dificultats enormes que aquesta inspecció comporta i de la seva delicadíssima naturalesa. Prou que inspecciona, i bastant discretament, el Banc d'Espanya. Aquest és qui pot preveure i evitar crisis quan està regit per homes pèrits en matèries bancàries i dotats del talent mercantil necessari.

Fins ara aquests nous "superiors" organismes i els altres consemblants a aquests, que no cal anomenar, no han donat pas el fruit que s'esperava. Es que són homes ço que manca, més que organismes.

De l'Estatut provincial que tant ha donat a dir i sentir aquests dies, no podem dir-ne res. No el coneixem. El retràs de la seva publicació i les incidències a què ha donat lloc declaren la seva importància. Prompte eixirem de dubtes.

ESPANYA ENFORA

Entre les coses interessants que deixa enrera el corrent de nostres petites cròniques, hi hem notat els Convenis del Japó amb Xina i amb Rússia que al seu temps floriran...; un discurs de Coolidge que mira més a Europa que a Ianquilàndia; els moviments d'aproximació d'Austria i Germània, que fatalment acabaran per unir-se; la política imperialista dels Soviets, que estan armant terra i aires com si fos molt a prop una altra guerra; el fracàs de la maçoneria en els seus esforços per a fer fracassar l'Any Sant, cada dia més esplendorós; els treballs de la maleïda secta per a fer seva la Txecoeslovàquia, com s'ha fet seu el govern de França; l'avís dels catòlics ianquis, que tenen ja una força formidable, a la França sectària perquè no molesti els germans catòlics; el discurs de Millerand a Bèlgica, abogant per la pacificació religiosa; el moviment unionista dels catòlics francesos i les seves imponents manifestacions públiques; l'arranjament gairebé complet de la qüestió lingüística a l'esmentat regne a base del mutual respecte a les dues llengües allí dominants; l'augment del comunisme a Anglaterra i els vols que pren a França mercès a la baixa política d'Herriot; els atemptats d'aquest contra la llibertat de la premsa; la petició de l'"Home rule" a Escòcia; les manifestacions regionalistes a la Bretanya francesa; un nou enrenou a Portugal; avenços del monarquisme en aquesta nació i en la històrica Hongria; el pronunciament militar de Xile; l'ocupació de l'Alcaldia de Londres per un catòlic després de quatre segles de no haver-n'hi hagut cap; l'amenaça dels químics ianquis de poder destruir una nació en pocs dies; la cristianització, en ço que cap, de l'*antiga* festa garibaldina del 20 de setembre a Roma; l'amenaçant aproximació de la nova Xina i la novíssima Rússia; la unió, cada dia més pràctica i entusiasta, de les joventuts catòliques franceses i alemanyes per tal d'unir fortament els dos països i evitar noves guerres...

Cada una d'aquestes noves demana comentaris que talment no podem fer per manca d'espai. Algunes, com aquesta última, són d'importància remarcable.

Altrament és un fet el fracàs de la recent Assemblea de les nacions. El protocol de Ginebra queda penjat com un ideal francès al frontispici del palau de la pau. Colònia, contra ço que disposa solemnialment el Tractat de Versalles, no serà evacuada pels aliats. Alemanya no entrarà a formar part de la S. de les N. Les proposicions de pau i seguretat formulades pel Canceller germànic no seran acceptades. Els desarmaments projectats es convertiran en armaments (Anglaterra acaba d'augmentar enormement el pressupost de guerra i els Estats Units la seva marina de guerra). El Govern anglès porta enganyada a França; no li dóna més que bones paraules. Aquest és el resultat del balanç polític internacional fet després de l'Assemblea de la S. de les N. a Ginebra.

De la nova faç que pren la lluita religiosa a França, després de la gravíssima declaració dels Cardenals francesos, en diem quelcom en la part editorial. L'estrella d'Herriot empal·lideix. En el Senat, per dues voltes ha estat derrotat. I els francs no reaccionen!...

J.

Noticiari

ESPANYA

El dilluns tingué lloc a l'"Institut de la Dona que treballa", organisme de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, la cinquena conferència de les organitzades per l'Escola d'Infermeres del "Montepío de Santa Madrona", en la qual dissertà el doctor don Ferran Faixat sobre el tema *Acció i efectes biològics dels raigs Röntgen i utilització dels mateixos com a mitjà terapèutic.*

—A partir del dia 1.er d'abril pròxim es donarà a l'Escola Superior d'Agricultura un curset trimestral de Viticultura i Enologia, amb pràctiques de laboratori, a càrrec de D. Claudi Oliveras i Massó.

Les persones a les quals interessi poden acudir en demanda d'informes a la secretaria de l'Escola (Urgell, 187), tots els dies laborables de 9 a 1 del matí.

—L'Associació d'Agricultors d'Espanya ha dirigit al Directori un escrit, en el qual raona i demana que s'escolti l'agricultura nacional abans de resoldre el que a aquesta es refereix i singularment en matèria de proveïments, com són la taxa i la incautació i intervenció d'existències de blat. Afirma que l'alça dels preus del blat no és d'Espanya, sinó mundial; que la cotització que assolia en els mercats no arribava de molt a la que hauria de tenir en relació amb els estrangers, que tampoc estava en harmonia amb la darrera collita aconseguida, tant de blat com d'altres cereals, la qual fou gairebé nulla.

—La instància elevada pel president de la Federació d'entitats ciutadanes madrilenyes pregant que es dicti una disposició que de conformitat amb la regla quarta de la Reial ordre de 13 de juliol de 1920 permeti que els desahucis per manca de pagament es puguin evitar mitjançant la consignació de la quantitat deguda en l'acte de la primera compareixença (afegint que donada la importància de la citació oportuna, s'hagi d'efectuar aquesta personalment perquè no s'aconsegueixi amb enganys i per sorpresa, l'èxit d'un desahuci), s'ha desestimat, ordenant al mateix temps que pels presidents de les audiències territorials es cridi l'atenció dels jutges de primera instància perquè procurin en llurs respectius districtes, el més exacte compliment de les disposicions de la llei d'enjudiciament civil, relatives a notificacions, emplaçaments i requeriments, i extremin llur zel en la persecució dels delictes comesos.

—En audiència concedida per S. S. Pius XI a la marquesa de Villota de San Martín, presidenta de la Lliga d'Acció Catòlica, d'aquesta diòcesi, el Sant Pare va concedir una especialíssima benedicció a la dita entitat, delegacions i associacions adherides, afegint la seva complaença en donar-la per tal que s'ampliïn i es multipliquin les seves obres d'apostolat.

—A la Unió Profesional de Dependents i Empleats de Comerç ha tingut lloc la inauguració de l'Exposició de fotografies, organitzada per la Secció de Cultura de l'esmentada entitat.

Aquesta Exposició podrà ésser visitada tots els dies feiners, de set a deu del vespre, i els festius, de deu a una del matí.

—La Comissió Permanent del Consell del Treball, de Madrid, ha estudiat els mitjans per a evitar desgràcies com les ocorregudes fa pocs dies a Madrid a l'enfonsar-se una obra de ciment armat.

—El Centre Catòlic d'Obrers durant la present Quaresma donarà conferències de cultura popular cristiana, segons el següent programa:

Segon diumenge de Quaresma. Cant Popular-Religiós de Quaresma, pel reverend Francesc Baldelló.

Tercer diumenge: La valor literària del nostre Cançoner, per En Melcior Font.

Quart diumenge: La ideologia religiosa en la pràctica mèdica, biologia mèdico-social, per En Josep Maria Serra de Martínez.

—En la darrera sessió de la Junta Directiva de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, el seu president, el senyor baró d'Esponellà, va donar compte de la seva actuació prop de l'Alcaldia, perquè fossin respectats els drets de vinicultors que reparteixen a domicili en aquesta ciutat el vi de llur collita.

Haven circulant el ministeri del Treball un Qüestionari sobre el règim de jornada dels obrers del camp i havent obert l'Institut una informació prèvia entre els seus associats, la qual acaba el dia 15 del corrent, es nomenà una ponència amb l'encàrrec de redactar una Memòria que abasti les múltiples modalitats que el règim de jornada ofereix a Catalunya.

—L'Assemblea catòlico-agrària d'Astorga posà de manifest l'estat brillantíssim de la Federació de S. A. C. Les imposicions d'Estalvi sumaren ben a prop de 700.000 pessetes. El moviment de cabals s'apropà als 3.000.000. El fet més remarcable de la Memòria és la compra de terrenys per a repartir-los entre els socis pel Sindicat Catòlic Agrari de Villarrín, mercès a les quantioses despeses fetes pel zelosíssim Prelat d'Astorga.

—Sobre el periodisme modern ha donat una interessant conferència al Seminari Pontifici de Comillas, En Marcelí Oreja, de l'A. N. P. C. Cridà l'atenció sobre l'organització de la premsa ianqui i demanà la fundació d'Escoles de periodistes catòlics.

ESTRANGER

Els Soviets de Moscou han venut la gran Biblioteca del Collegi Militar, de Moscou. El comprador l'ha convertit en pasta per a fer paper. Es coneix que els fan mal d'ulls els llibres als bolxevistes.

—A fi de poder establir Escoles d'Aprenentatge, suficients i bones, per tot França, la Cambra ha votat un impost de 0'35 per cent sobre el total import de salaris, retribucions, etc. que paguen les empreses comercials i industrials. Es calcula que la recaptació d'aquesta contribució nova pujarà a més de cent milions de francs anyals.

—A Mèxic l'acció catòlico-agrària ha fet progressos admirables. Amb pocs anys s'han organitzat prop de dos cents Sindicats agrícoles netament catòlics.

Ara la "Confederación Nacional Católica del Trabajo" convoca a Guadalupe un Congrés pel pròxim mes de juliol per tal d'estudiar tots els problemes agraris de la República i donar-los bona solució. Abordarà principalment el problema de la repartició de terres, a fi de multiplicar els petits propietaris sense violències, harmònicament.

Les Caixes rurals prenen un gran desenrotllament. A Tacàmbaro l'ha fundat personalment el senyor Bisbe d'aquella remota diòcesi, doctor Manrique de Lara.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÁNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Acadèmia Cots

FUNDADA EN 1879

Carrer dels Arcs, n.° 10, pral. (Travessia de plaça Sta. Anna a plaça Nova)

Tel. 5041 A. Apartat 782

CENTRE D'ENSENYAMENT ESSENCIALMENT PRACTIC, DE COMERÇ

Reforma de lletra.—Ortografia.—Correspondència comercial.—Documentació—Pràctiques d'escriptori.— *Mecanografia.*— Càlcul mercantil i Teneduria de Llibres per partida doble, aplicats a tota classe d'empreses incloses la *Banca* i la *Borsa.*— El Títol de Tenedor de Llibres, previs exàmens per pèrits i professors mercantils.—*Classes especials per a senyoretes.*— Practical of School Languages (Llengües vives) per professors estrangers i per mètodes moderns purament pràctics.—Taquigrafia.—Geografia comercial.—Llenguàfons

fol.
304(05)(46.71) Cat.

Per la moral de Catalunya

Contra el joc i el pacte amb el joc

Recull d'articles de

R. RUCABADO

seguits d'un apèndix amb el Cas de Moral de Tarragona i altres textos i documents

Preu: 3'50 pessetes

De venda en les principals llibreries i a l'administració de

CATALUNYA SOCIAL

CURSOS DE LLENGÜES

Anglès, Francès i Alemany

Organitzats per la Federació d'Estudiants Catòlics de Catalunya, d'acord amb «Acció Popular»

Cameros, 3, pral.

Preu de la matrícula: 35 pessetes
(tot el curs)

Professors: Mr. Dixon. — Anglès.
Mr. Augustin. — Alemany i Francès.

Classe alterna: De 7 a 8 del vespre, Anglès i francès i de 8 a 9 la d'Alemany.

En organització: Classe de Llatí i Grec

VIDA CRISTIANA

Revista Litúrgica publicada pels Monjos de Montserrat

Surt nou vegades l'any en quaderns de 48 pàgines

Preu: **8 Ptes.** a l'any;
per corresponsal: **8'50**

Pagament anticipat **S'admeten anuncis**

ATENES A. G.—Provença, 187.

FRANQUEO CONCERTADO